

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Deputațiune de doamne sase la M. S. Împăratul.

Cetitorilor nostri le e cunoscută mișcarea concetățenilor Sași în contra legii despre maghiarizarea numelor comunale și a locurilor.

Abstrăgând dela unele lucruri totuși slabe, au fost în această luptă multe arătări chiar înălțătoare, ca d. p. mișcarea de-odată a tuturor cercurilor electorale, cu «bătrâni» și «verzi» laolaltă; hotărâri destul de bărbătești; întrepunerea deputaților în dietă; eșirea alor jumătate din ei din șirul mamelucilor lui Bánffy, (cealaltă jumătate până la urmă s'a răzgândit și, stropind cu apă rece efectele de până aci, a rămas eară, că e cald și moale pe băncile mamelucilor, și-'s bune de trândăvit pe ele!.)

Dar' un moment foarte luminos în această ridicare contra legii numite, este intrarea damelor sase și ele în luptă activă!

S'a întocmit un comitet din doamne din toate ținuturile pe unde se află Sași, (Brașov, Sibiu, Orăștie, Sighișoara, Reghin), și din sinul lor s'a ales o deputațiune de 15, care se meargă la Viena, să ceară primire la M. S. Împăratul spre a-L ruga să nu întărească prin sancționarea Sa legea despre maghiarizarea numelor comunale!

Cele 15 doamne au plecat cu un mic Memorand, care e acoperit de vre-o 500 de subscrieri de dame, atât doamne cât și domnișoare, din părțile locuite de Sași!

Ajunse la Viena, Luni în 24 Ian. deputațiunea a cerut primire. Paznicii ușilor împărătești însă, știind că în chestii politice nu se dau ascultări venite de-adreptul, ci numai pe „calea oficioasă”, prin guvernul țării, le-au spus că nu

pot înștiința pe M. Sa, decât când în pricina asta, guvernul din Pesta însuși le-ar cere primirea.

Trei dame, una sibiiană, alta sighișoreană, a treia din Reghin, au venit Marți la Bánffy și i-au cerut să le mijlocească primirea la Tron, căci ele ca fiice a patriei au o rugare către Tronul acestei patrii.

Bánffy foarte scurt, le-a respins rugarea.

Ce se și putea altceva aștepta dela fișpanul dela Bistrița-Năsăud, căprarul de panduri?

Astfel închise au rămas ușile împărătești naintea ficelilor poporului săsesc, dar luptei însăși a naționalităților apăsate, doar' chiar această închidere, în zilele noastre, mai mult i-a folosit decât că li-s'ar fi deschis prin ministrul ungar, care el avea, în acest caz, cheia.

Da, i-a folosit, căci deja toate foile nu numai din Viena, ci din toate țările scriu despre „Deputațiunea damelor sase la Viena” și publică întreg micul Memorand ce aveau de gând să-l predea, și scot de nou la iveală stările turcești din Ungaria, unde guvernul ține sub zăvor ori-ce încercare, fie ea cât de nevinovată, cât de nobilă, a popoarelor nemaghiare, de-a să apăra contra blăstămatei stări de lucruri și contra cătușilor ce mereu și mereu se aruncă asupra lor din partea nesațiului maghiarizării! Ear' foile literare vor aduce fotografiile damelor, a deputației întregi la Viena, apoi a celor trei cari, chiar ca să arate ce loială și legală e lupta lor și a poporului lor, cerându-li-se, au mai cercat marea cu degetul rugând pe Bánffy să fie corect, să-și facă datorința de-a le mijloci din oficiu primirea, dar' au fost respinse, — întocmai cum odioasă foi cehe din Praga aduceau tabloul domnișoarelor române improceuate pentru purtarea tricolorului național, etc. etc.

Și lumea va vorbi ear', încă mai mult și mai indignată, despre aceste nouă atilisme.

În Viena s'a și dat în onoarea bravelor femeii, îndată după întoarcerea cu respingerea mustătosului Ungur, un strălucit banchet încuragiator, din partea Germanilor naționaliști. Ear' la sosire în Brașov, damele întoarse au fost primite cu un alaiu foarte mare și purtate, Joi, în triumf prin oraș!

În lumea mare deci, micul Memorand a avut răsunet mult mai viu, decât dacă chiar era primit la Tron!

E frumos avântul și hotărârea ce și-au luat-o damele sase. Slugească acest avânt ca pildă tuturor femeilor, și sase și nesase, cum trebuie a să însufleți și întrepune pentru națiunile apăsate din care fac parte, și pentru dreptele lor cereri!

Pentru paznicii averilor bisericesti.

Ven. Consistor archidiececan din Sibiu a trimis zilele acestea tuturor comunelor bisericesti un circular privitor la regularea ecuivalentului (a dării) după averile bisericesti.

În anul 1888, zice circularul, s'a făcut prescrierea ecuivalentului pe timp de 10 ani. Această prescriere a expirat cu 31 Decembrie 1897; rămâne însă în valoare și mai departe pe 10 ani, dacă comunele bisericesti în timp de 90 zile dela 1 Ianuarie 1898 nu cer schimbarea prescrierii!

Este în folosul comunelor bisericesti, ca să nu solvească mai mult ecuivalent, de cât cere legea. Drept aceea oficiile parohiale, în conțelegere cu comitetele parohiale, vor lua îndată măsuri, ca să fasoneze din nou averea imobilă și mobilă a bisericii în scopul de a se face o nouă prescriere a ecuivalentului.

După acestea circularul dă deslușiri după cari averi se dă ecuivalent și după cari nu. Avera imobilă a corporațiunilor morale aflătoare în posesiunea și proprietatea acestora, e supusă dării ecuivalentului.

Nu se plătește ecuivalent după edificiile bisericilor, edificii școlare, case parohiale, cimiter, grădini de pomi școlari, locuințele în-

vățăorești, asilele de coști, casele de morți, casele crâșnicilor, clopotarilor, întrucât biserica nu primește chirie pentru ele.

Tot asemenea e supusă ecuivalentului și averea mobilă a bisericii.

Nu se plătește însă ecuivalent după mobilele și recuisitele de lipsă la serviciul divin, după bibliotecile școlare și după acea avere de bani, a căror interese se folosesc numai pentru scopuri culturale, nici pentru salariul învățătorului.

Averile mișcătoare ale fundațiunilor, încât venitele se folosesc spre scopuri de instrucțiune, ori de binefacere, sau pentru păstrarea crucilor și altor monumente.

Am publicat aceste câteva indegetări din circular spre a atrage luarea aminte a paznicilor averilor bisericesti asupra lui. El dă mai departe lămuriri ce e de făcut ca greșala ce ar fi cumva, plătind biserica prea multă dare, să se îndrepteze.

Cei-ce n'ar fi căpătat circularul, să-l ceară la oficiul protopopesco, unde îl vor afla și să facă cele de lipsă!

Ce ne va aduce nouă noul an început?

„Drapelul” din București are într'unul din numerii sei mai proaspeți, un articol primit din Brașov, care răspunde trist de luminos la această întrebare. Dăm, în cele următoare, și noi părțile mai însemnate ale articolului, (cu mici înlocuiri a neologismelor).

»Suntem la începutul anului nou, începe articolul. E timpul, când toată lumea se salută cu: An nou fericit. Avem oare, noi Românii ardeleni, cuvinte să nădăjduim că anul ce vine va fi un an fericit pentru noi, ca națiune?

De sigur, că temeiul vieții adevărate individuale și naționale, cum trebuie să ne-o închipuim în timpurile în cari trăim, este: libertatea. Libertatea este deci și temeiul fericirii. Se înțelege aceasta numai în cazul când ideea de libertate viețuește în sufletul omului sau a poporului. Un rob fără simțul de libertate, nu va simți amarul robiei.

Robit-am și noi Românii din Transilvania și Ungaria destule veacuri, cu țaria bouli. Dar' vremea și împrejurările ne-au ridicat și pe noi la stări sufletești, în care simțim puternic lipsa libertății în vieța noastră națională.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Vino vântule...

Vino, vântule, de-mi cântă
Printre frunze de stejar,
Fermecată s'ascult ear'
Doina îndrăgirii, sfântă.

Să-mi închipui, ca 'n poveste,
Că iubesc un Făt-Frumos,
Ce cu graiul lui duios
M'a robit fără de veste...

Și să-l vîd cum vrea să-mi prindă
Flori de crin și nalbă 'n brâu.
Stînd așa pe lângă rîu
Ne-am răsfrînge ca 'n oglindă...

Vino, vântule, de-mi spune
Din vechime, basme lungi —
Gîndurile să-mi alungi
Cătră vremile nebune...

Să-mi desgrop iubirea sfîntă
Din noianul de-amintiri, —
Printre flori de trandafiri
Vino, vântule, de-mi cântă.

(Fpt.)

Onoriu Flavian.

Istoria unei mame.

(Urmare și fine).

— Unde să gășc eu moartea, care 'mi-a luat copilul? zise mama.

— Stăpănu-meu nu s'a întors încă, răspunse o bătrână care săpa la pămînt păzind cu ochii locul cel mare. Dar' cum ai ajuns până aici? Cine te-a ajutat?

— Dumnezeu 'mi-a ajutat, că e mare și milos; fie-ți și dumitale milă și arată-mi copilășul!

— Nu știu care e și nici tu nu vezi cu ochii. Multe flori și copaci s'au uscat azi-noapte și moartea o să vie acum să li scoată. Află că toate ființele omenești au, după-cum au fost de zdravene ori de slabe, copaciul ori floarea lor de vieță. Sunt plante ca și celelalte, dar' au și inimă care bate. Caută și tu, dacă poți cunoaște inima copilului tău; dar' ce-mi dai ca să-ți spui ce trebuie să mai faci pe urmă?

— Nu mai am nimic, zise muma nemângăiată, dar' dacă vrei, mă duc pentru tine până la capătul lumii.

— Nu-mi trebuie; mai bine dă-mi pîrul tău cel lung și negru să mă gîtesc eu cu el, și îți dau în loc pe al meu; e alb el, dar' tot mai bine alb de cât de loc.

— Numai atât îți trebuie? zise muma, ia'l, ia'l mai iute.

Și își schimbă pîrul ei frumos cu pîrul alb al bătrânei.

Apoi intrară amîndouă în grădina cea mare a morții. Acolo copacii și florile creșteau amestecați. Vedea zambile fragede sub clopote de sticlă, și alături vedea floarea soarelui zdrăvănă și mare. Erau până și plante de cresc prin apă, unele vesele, cu insecte strălucitoare pe lângă ele, altele slăbănoage și întunecate, sugrumate și roase de șerpi. Mai erau palmieri mîndri, stejari și castani, și la umbra lor își amestecau mirosurile pătrunjelul și maghiranul. Fiecare copac și floare avea câte un nume, nume de om care trăia prin felurite țări din lume. Mai mulți copaci mari erau sădiți în hârdaie așa de mici pentru ei, de gîndea că or să crape. Mai încolo o florică fără nici o însemnătate creștea în pămînt gras, pe un pat moale de mușchi, mîngăiată și alintată. Dar' muma căuta printre plantele cele mai zmerite; simți bătîndu-i în mâni inimile oamenilor și printre mii de inimi o cunoscu pe a copilului ei.

— El e! zise ea îmbrățișînd o plantă mică albastră care căzuse lungită pe pămînt.

— Nu te atinge de floare, îi zise bătrâna. Dar' stai aci și când o veni bătrînul nu-l lăsa să scoată planta, amenință-l că de o

scoate-o le scoți și tu pe toate celelalte. Atunci o să-i fie frică, căci răspunde de ele înaintea lui Dumnezeu fără de voia căruia nu pot fi smulse fie cât de slăbănoage.

Deodată se răspîndi împrejur o suflare rece care înștiința pe femeie că venise bătrînul.

— Cum ai venit până aci? De unde ai aflat drumul? Cum ai putut alerga mai iute de cât mine?

— Sunt mamă!

Și acoperi repede cu amîndouă mâinile florica amenințată luînd seama să nu-i vatemă vre-o foaie. Atunci vrașmașul ei îi suflă peste mâni și bieteile mâni care simțiră suflarea aceea mai rece de cât vîntul iernei, se dădură în lături.

— Vezi că nu poți lupta cu mine, zise bătrînul.

— Dar' Dumnezeu o să afle ce ai făcut.

— Eu fac numai ce dorește el; sunt grădinarul lui. Eu ridic florile și copacii spre a-i răsădi în grădina cea mare a raiului. Ce s'or fi făcînd acolo?.. Ce se întîmplă acolo?.. eu unul nu știu.

— Dă-mi copilul înapoi! zise muma plîngînd.

Pe urmă apucă cu fiecare mână câte o floare frumoasă și strigă:

— Îți smulg toate florile de nu mi'l dai, căci sunt desnădăjduită.

Nr. 4489—897 (298) 1—3
Pol.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în **19 Februarie a. o., 9 ore a. m.** se va ținea la acest magistrat o licitațiune în scopul exarândării cantinului pe timpul din 1 Aprilie a. c. până în 31 Decemvrie 1901 și că condițiunile de licitare se pot vedea la acest oficiu ori-și-când în orele oficioase.

Orăștie, 24 Ianuarie 1898.

Fr. Aoker,
primar.

(289) „DIANA” 3—3

baie de vane

în Orăștie

în casele din Str. **Berăriei 9.**
(vis-à-vis de casa dlui A. Zeitler).

Prețul pentru o baie în zilele de lucru este **30 or ear'** în Dumineci **20 or.**

Prețul pentru 12 băi **3 fl.**

Băile se fac din apă curată și fără miros.

Orele de scaldă: În toate zilele dela 7 dimineața până la 7 seara.

Păziți-vă sănătatea!

Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, gutural și alte boale lăuntrice, apoi pentru boalele de copil. se recomandă cu multă căldură

Medicamentele Kneippiane

pregătite strict după îndrumările celebrului S. Kneipp, și întrebuițate cu cel mai mare succes de mii de bolnavi.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui **Dr. Iulius Schopper** în Oravița (Krassó-Szörény m.).

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

(281) 6—10

Anunț
Pentru zugrăvitorii de biseriali.

Pentru pregătirea picturii în biserică cea nouă gr.-or. din **Câmpuri-Surduc** se caută un pictor bun.

Aici se înțelege și zugrăvirea icoanelor de lipsă, cari sunt a se pregăti amăsurat locului sculptat în zid

Ori-ce deslușire și răspuns se dă din partea subscrisului.

Câmpuri-Surduc (u. p. Guraszáda), în Ianuarie 1898.

Ioan Budois,

preot.

(299) 1—1

„CORVINEANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACȚII IN HUNEDOARA

Bilanțul general cu 31 Dec. 1897.

Activa		Pasiva	
2. Escompt	114570 —	1. Capital social	35000 —
5. Cassa	5153 42	6. Depuneri spre fructificare	62012 09
7. Imprumu pe oblig.	1243 —	23. Fondul de rezervă	3814 25
14. Mobiliar	623 30	30. Interese transit. anticipate	846 84
10% amortisare	62 30	37. Reescompt	13892 —
33. Inter transit. restante	48 39	42. Fondul de garanță	274 50
46. Debitori	327 09	Profit trans. din 1896 27—	
		Profit net pro 1897 6036 22	6063 22
	121902 90		121902 90

Profte și perderi cu 31

1897.

Debit.		Credit.	
11. Interese de dep.	2712 25	8. Inter. de escompt 9908 46	
45. Int. fond. de rezervă 149—		9. Int. de oblig.	10310 11
27. Int. de reescompt	690 32	12. Provisiune	1479 29
14. Amortisare de mobiliar	62 30	4. Profit transpus din 1896	27 —
13. Spese	208 63		
15. Competință de timbru	96 92		
20. Salare	512 —		
21. Porto	93 06		
26. Chirie	220 —		
29. Scopuri culturale	5 —		
34. Dare după interese de depuneri	115 41		
44. Contribuțiune	878 29		
43. Scopuri de binefacere	10 —		
Profit trans. din 1896 27—			
Profit net pro 1897 6036 22	6063 22		
	11816 40		11816 40

(300) 1—1

Hunedoara, la 31 Decemvrie 1897.

George Oprea m. p., **Nicolae Muntean** m. p., **Nicolau Macrea** m. p.,
director executiv. cassar. comptabil.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile duse în ordine deplină.

Otto Popovits m. p.
președinte.

George Popoviciu m. p. **Eduard Tóth** m. p. **Buda Béla** m. p.

„ARDELEANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACȚII IN ORĂȘTIE.

Nr 10/1898

Convocare.

(296) 2—

P. T. acționarii institutului nostru prin presenta se invită la a

XII-a adunare generală ordinară

ce se va ținea în localul institutului în **24 Februarie st. n. 1898 după amiază la 2 ore**, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul anual al Direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Statorirea bilanțului anual.
4. Votarea absolutului pentru gestiunea anului expirat.
5. Impărțirea profitului curat.
6. Programa, planurile și preliminarele referitoare la zidirea caselor din Strada Tîrgului.
7. Alegerea alor 3 membri în Direcțiune pe un nou period de 5 ani.
8. Eventuale propuneri insinuate conform §-lui 28 din statute.
9. Exmiterea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

P. T. acționari, cari doresc a participa la adunarea generală, se binevoiască a-și depune acțiile la cassa institutului conform prescrișelor §-lui 20 din statutele societății.

Din ședința plenară a Direcțiunii, ținută la 21 Ianuarie 1898.

Iosif de Orbonaș m. p.,
președinte.

Dr. Ioan Miha m. p.,
director executiv.

Contul Bilanțului.

Active.		Pasive.	
Cassa în număr	13980 02	Fonduri proprii:	
Efecte publice	45668 —	Capital social încurs 206.000—	
Efectele fondului de pensie	11344 16	Fond de rezervă	76677 56
Efectele fondului de zidire	22907 81	Fond de pensie	11344 16
Imprumuturi pe cambii cu giranți	488090 30	Fond întru acoperirea perderilor	9565 56
Imprumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară	224815 —	Fond de zidire	23019 72
Imprumuturi pe ipotece	184475 15	Interese anticipate pro 1898	11633 55
Imprumuturi pe oblig. cu cav.	143553 88	Avansuri dela banca austro-ungară	21700 —
Imprumuturi pe efecte publice Realități	33283 15	Cambii reescomptate 89915—	
după amortisare	283 15	Depuneri spre fruct. 721180 92	
Mobiliar	503 95	Dividende neridicate	78 21
după amortisare	50 40	Diverse conturi creditoare	2154 80
Diverse conturi debitoare și interese restante	32026 60	Profit curat	28162 99
	1201432 47		1201432 47

Contul Profitului și Perderilor.

Spese.		Venite.	
Interese: pentru fondul de rezervă	2799 66	Profit transportat din anul trecut	592 40
Inter. pentru depuneri spre fructificare	38305 82	Inter. dela impr. pe cambii cu giranți	41943 64
Inter. pentru cambii comptate	5775 68	Inter. dela impr. pe camb. cu acoperire ipotecară	18478 55
Inter.: pentru cont-courent	44 25	Inter. dela impr. pe ipotece	16081 21
Spese pentru salarii și marce de presență	8129 30	Inter. dela impr. pe obligaț. cu cav.	12380 28
Spese pentru chirie, porto, tipăr., diverse	2489 65	Inter. dela impr. pe efecte publice	92 64
Contribuțiune directă	3873 63	Int. dela efecte pub.	1805 60
Contrib. de 10% la int. dedep. și competință de timbru	3917 27	Provisiuni	96 41
Amortisare din realități	283 15	Chirie	2361 07
Amortisare din mobiliar	50 40		
Profit curat	28162 99		
	93831 80		93831 80

Orăștie, la 31 Decemvrie 1897.

Iosif de Orbonaș m. p., **N. Vlad** m. p., **Dr. Miha** m. p., **Romul Nicoară** m. p.,
membru în direcțiune membru în direcțiune. director executiv. comptabil.

Subsematul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă.

Orăștie, la 27 Ianuarie 1898.

Const. Baicu m. p. **Ioan Lazaroi** m. p. **I. Branga** m. p.